

IKASTURTE HASIERA

Umeak eskolak jasotzen hasterako dena prest izan behar dute irakasleek

 HEZKUNTZA / Aimar Etxeberria Korta

Irailarekin batera lanera itzultzen dira irakasleak. Euskal Herriko hainbat txokotan umerik gabe egiten dute itzulera hori, umeak itzultzen direnerako dena prest izateko helburuarekin. Baina, zer egiten dute denbora tarte horretan irakasleek? Azpeitiko Ikasberri Ikastolako eta Zubietako Eskolako arduradunek kontatu digute.

Iritsi da iraila, eta oporren amaiera ekarri du berarekin. Bi hilabeteko oporren ondoren, ikastetxera itzultzea tokatu zaio milaka irakasleri. Batzuek umeak izan dituzte esperoan gelako lurra zapaldu dutenerako, beste hainbatek, aldiz, denbora tarte bat izan dute jardunera egokitu eta umeak iritsi bitarte arnas pixka bat hartzeko. Azken horiek, astebete inguruz, ikasturte berria prestatzeko aukera izan dute umerik ez izateak ematen duen lasaitasunarekin. Jardun horretan harrapatu ditu GAUR8k Azpeitiko Ikasberri Ikastolako eta Zubietako Eskolako arduradunak, eta umerik gabeko garai horretan egin behar izaten duten lanen inguruan hitz egin dugu. “Etxe barruko” lana izan ohi da, “isilpekoa”, baina behar-beharrezkoa ikasturtea bide egokitik jontan dadin.

600 IKASLE INGURU; BI LERRO

Ikasturte berrian 600 ikasle inguru izango ditu Azpeitiko Ikasberri Ikastolak, Beñat Azurmendi zuzendari orokorrak azaldu duenez. Seigarren urtea du zuzendari moduan, baina aurrez ere ibilia izan da irakasle gisa. Ondorioz, ongi ezagutzen du umeak eskolak jasotzen hasi aurretik garatu behar den jardun hori. Aitortzen du, ordea, irakasle soil baten edo zuzendari baten jarduna oso ezberdina dela: «Orain besteek egiten dutenaz ere arduratu beharra dut». Aurreprestatketa lan guztiek komunean hainbat elementu dituztela dio Azurmendik: gelen

Lehenengo egunak irakasleen arteko bilerak egiteko erabiltzen dituzte. Bilerok irakasle berriei ongietorria emateko erabiltzen dituzte, baita ikastetxearen nondik norakoan berri eman eta ikasturte berriari begira hainbat kontu zehazteko ere. Gorka RUBIO | ARGAZKI PRESS

prestatketa lana, ikasleen zerrendak osatzea, lan egutegia zehaztea... Astebete inguru ematen dute hori egiten. Badu berezitasunik, ordea, Ikasberri Ikastolak: «Esan bezala, 600 ikasleren bueltan gabiltza. Gure ikastola bi lerroko ikastola da eta ikasle horiek 0 eta 18 urte bitarte dituzte; horrek, nahitaez, aurreprestatketa lanak modu ezberdinetan garatzera garamatza». Azpeitiko Ikasberriren kasuan, lehenengo egunean bertan klaustroa egin zuten. Bertan, irakasle berriei ongietorria eman eta ikastolaren inguruko informazioa eman zitzaion: «Urteko erronkak edo ikasle kopurua, esaterako». Horrez gain, funtzionamenduaren inguruko azalpenak jaso zituzten berriek. Oso ezberdina izan ohi da prestatketa lana irakasleen arteko rol ezberdinen ondorioz edota irakasle bakoitzak izango dituen umeen adina dela-eta. «Irakasle bat, era berean, tutore ere izan daiteke; ondorioz, gela

propioa izango du. Hortaz, gela prestatu beharko du bere nahi eta beharretara, izango dituen ikasleen zerrenda osatu beharko du... Etapa aldaketa ematen den kasuetan, gainera, bilerak egiten ditugu gurasoekin, etapa berriaren nondik norakoan berri emateko», azaldu du Azurmendik. Bilera horietako bat kurtso hasieran egin ohi dute, eta horien ardura ere izaten dute tutore diren irakasleek. Zuzendaritza mailan, berriz, igarotzen ari diren lehen egun horiek antolatzea dagokie batez ere; ordutegiak zehaztu, bileren hitzorduak egin... «Tutore batek bere zerrendak eskuan izan arteko urrats horien guztien arduraz izango genuke zuzendaritza taldeko kideok», azpimarratu du. Era berean, gaineratu du azken orduko matrikulak egiten dituzten ikasleek ere lan asko ematen dietela, horiek geletan kokatu behar dituztelako. Adinaren kontua ere ez da txantxetako. Irailaren lehen ber-

Azpeitiko Ikasberriren kasuan ezberdintasun handiak ematen dira prestakuntza lanei dagokionez irakasle bakoitzak ikasturtean izango dituen ikasleen adinaren arabera

Garrantzi handia ematen diote Ikasberrin kurtso hasieran irakasle berriei ikastolak dituen ildo estrategikoak azaltzeari, «guztiak izan daitezen ildoen garapenaren erantzule»

tan hasi ziren 0 eta 3 urte arteko haurren egokitzapen lanekin. Bi aste inguruko egokitzapenak planteatzen dituzte: «Denbora horretan gurasoak ikasgelan egoten dira eta aukera izaten dute irakasleek egiten duten lana ikuskatzeko. Kooperatiba garen heinean, gainera, gurasoak bazkide ere badira; hots, parte inplikaturik dira une oro».

Zentzu horretan, umearen egokitzapen prozesua izango da garrantzitsuena adin txikiko ikasleen tutore izango den irakasle batentzat, eta kurtsoan jorratuko duen gaitegia izango da garrantzitsuagoa Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzan edo Batxilergoan eskolak emango dituen irakasle batentzat. Baina guztiek hartuko dute denbora autofor-

makuntzarako, «ikaslerik gabeko denbora hau oso aproposa izaten baita horretarako».

Hasieran aipatu moduan, ikastolaren inguruko informazioa jasotzeko egunak izaten dira hasierakoak. Ikasberriren kasuan ikastola bezala dituzten helburuen berri emateko baliatzen dute, euren ildo estrategikoak azaltzeko. «Guk hiru urtera begirako ildo batzuk ditugu, irakasle guzti-guztiekin konpartitzen ditugunak eurak ere ildoen garapenaren erantzule izan daitezen», adierazi du Azurmendik. Batez ere, matrikulazioan –bigarren lerroa egonkortzera begira–, ikastolaren proiektua herri- eta bailarara zabaltzean eta helburu pedagogikoetan egiten du azpimarra Ikasberriko zuzendariak.

Baina eskolak hasi ostean ere badago zereginik eta zer erreparaturik. Adibidez, bizikidetzaren plan bat dute Ikasberri Ikastolan eta tutoreen lana izaten da kurtsoa hasi berri den garaiotan tutoretzak baliatzea ikasleei bizikidetzaren plana birgogoratzeko. Prest, dira, beraz Azpeitiko Ikas-

PRODUKTIBITATEA BULEGOAN: LANA KALITATEZ EGITEKO ESTRATEGIA TXIKIAK

Oihane Larretxea de la Granja

Profesional onak izan arren, egungo langileei egunerokoa planteatzeko moduak huts egiten diela uste du Jose Ignazio Azkue kudeaketa pertsonalean adituak. Produktibitatea lortzea ahalbidetu zein indarra galarazten dituzten ohiturak xehatu ditu EHUko ikastaroetan.

Sektore eta adin askotariko entzuleak, gizon eta emakume, bertaratu ziren Miramar jauregira iragan asteartean Jose Ignacio Azkue produktibitate pertsonalean aditua den donostiarrak eskainitako EHUko udako ikastarora. Mahai gainean helburu bakarra eta argia, baita anbizio handikoa ere: bulegoko egunerokotasuna kontrolatu eta lanean eraginkortasuna eta produktibitatea lortzeko teknikak ikastea, ondoren praktikan jartzeko.

Bertaratutako lagunei, laurogei inguru, galderak batak bestearen atzetik bota zizkien Azkuek, eta hatza begian sartuko ziela ere ohartarazi zien, hori baita, bere esanetan, lanean ditugun usadio txarrak azalarazteko modua. Zirikatzailea, bai, baina umorez, diskurtso erakitzatzailea eta bizia eskaini zuen, entzulea pentsaraztea lortu zuena. «Zuetako zenbatek egiten du lan planifikazio batean oinarrituta? Zuetako zenbatek egiten ditu bost bilera astean? Eta horietatik, zenbat dira benetan beharrezkoak?»... eta abar, eta abar.

Pantaila handian, Ferrari Testarossa baten irudia erakutsi zuen, baina diseinuan arazo bat zuen: gurpilak beharrean, tanke baten oinarria zuen autoak. Hori da, Azkueren aburuz, gaur egungo profesionalen gertatzen zaiena: oso ondo prestatuta daude, lehiakorrak dira, motibatuta daude, baina egunerokoak huts egiten die. Besteak beste, bakoitzak bere lana behar bezala egiteko

berrin kurtso berriari ekiteko urte batzuk atzera abiatu zuten premisatik: «Ikasleei ikasten irakatsi behar zaie. Irakaslearen lan nagusia ez da irakastearena, ikasleak ikas dezala baizik».

ESKOLA TXIKIAK; GERTUKO ESKOLAK

Azpeitiko Ikasberrin 600 ikasle ingururen etorreraren zain badaude, Zubietako eskolara gerturatuko diren haurrak 50 inguru izango dira; esperoan, berriz,

sei irakasle izango dituzte, Rosa San Roman eta Jugatz Illarramendi horien artean. Zuzendari eta ikasketa buru dira, hurrenez hurren, San Roman eta Illarramendi, eta ikasleak etorri bitarteko aurreprestaketa lanetan harrapatu ditu GAUR8k. 2 urte-tik Lehen Hezkuntzako bigarren maila arteko haurrak dituzte Zubietako Eskolan, hiru multzotan banatuta: 2-3 urte, 4-5 urte eta lehen eta bigarren maila. «Ez

ditugu adinaren arabera banatzen umeak, hiru multzo horietan baizik», azaldu du San Romanek. Gainera, urtean zehar egiten dituzten hainbat ekimen direla-eta, ume guztiak elkartzeko aukera ere izaten dute.

Zubietako Eskolan ere irakasleen arteko klaustro batekin ekin zioten prestakuntza lanari. Bertan funtzionamenduaren inguruko erabakiak hartu zituzten, metodologiari, administra-

Irakasleak gelak txukuntzen topatzea edo euren arteko bilerak egiten ikustea ohikoa izaten da irail hasieran, umeak eskolan hasi gabe daudenean.

Gorka RUBIO - Andoni CANELLADA | ARGAZKI PRESS

zioari eta lan estrukturei dagozkienak. Pare bat orduko bileran, Zubietan lur hartu duten irakasle berriei eskolaren inguruko informazioa emateko denbora ere hartu zuten.

Illarramendi da irakasle berri horietako bat. Bera, adibidez, txikienekin arituko da: «Beraiek egin ditzaketen mugimenduak ari naiz aintzat hartzen gelaren antolaketarako». Tutore izateaz gain, aurrez esan bezala, ikasketa buru ere bada bera. Eskola

garaian jasaten dituen etenaldiak aipatu zituen: posta elektronikoa, deiak, beste lankideen solasaldiak...

Posta elektronikoari dagokionez, denbora eskaini zion. Lanerako erreminta izan badela esan zuen, baina bere kudeaketa zuzena garrantzitsua ere badela erantsi zuen. Azkuek berak ez dizkio hamabost minutu baino gehiago eskaintzen –«hots, beti ogibidearen arabera», esan zuen–. «Zuetako zenbatek jasotzen ditu berauekin zer egin ez dakien mezuak? Leihua itxi eta gerorako utziko duzue askok eta, hori, lana atzeratzea baino ez da. Lana zehaztu egin behar da», aholkatu zuen. Distrakzioak tarteko, langilearen produktibitateak nabarmen egiten du behera. «Ez duzue lan gehiago egin behar, baizik eta kalitate handiagoarekin. Hain justu, produktibitatea lan gutxiago egiteko da», esan zuen.

Eskaini zituen datuen arabera, batez beste, langile batek lan jardunaldiaren %25 mezuak bidaltzen eta erantzuten ematen du. Egunean 56 etenaldi edo distrakzio izaten ditu eta hilean 30 ordu xahutzen ditu probetxurik ez duten bile-

retan. Bilerei dagokionez, adibidez, «soil-soilik ezinbestekoak diren bileretara joatea» gomendatzen du. «Egun dauden baliabideekin, bilera informatiboen edukia postaz bidal daiteke, norberak hobekien datorkionean kontsulta dezan». Zentzu horretan, errezeloak azaleratu ziren. «Nola esango diogu hori nagusiari?», galdengin zuen parte hartzaile batek. «Nagusiari hitz egin egin behar zaio, gauzak azaldu, zertan ari garen argitu. Eskuartean dugun lana oso garrantzitsua bada, hura bukatzea ezinbestekoa, azaldu argudio objektiboekin». Jakitun zen Azkue langileen gehiengoak ez duela egiten. Horren ordez, muturtuta joaten gara bileretara. «Gehienek sentituko duzue ardura asko dituzuela zuen gain, eta, bestetik, denbora gutxi ardurok betetzeko. Gakoa, edo arazorik handiena –jarraitu zuen–, egin beharreko zereginak zeintzuk diren arrakastaz aukeratzea da».

LAN ZERREDA ETA ERABAKIEN GARRANTZIA

Produktibitatea pertsonala dela eta ez profesionala iritzita, une bakoitzean probetxu handiena ekarriko duen –norbera-

Prestaketa lan ezberdinak egin behar izaten dituzte Zubietako Eskolako irakasleek ikasturte hasieran, tutore izateaz gain bestelako ardura batzuk ere izan ditzakete-eta, ikasketa buru kasu

Eskolaren beraren garapenerako beharrezkoak diren funtzioez gain, bestelako lan batzuk ere badituzte Zubietan, hala nola konposta gunea eta baratzea. Gurasoen esku geratzen dira maiz

txikietan maiz gertatzen den fenomeno.

Ikastetxe batek bere garapenerako behar dituen zutoinez gain –zuzendaritza, ikasketa burua eta idazkaritza–, Zubietan bestelako funtzio batzuk ere bete behar izaten dituzte, ordenagailuen mantenua, konposta gunea edo baratzea kasu. «Horiek ere ardurak behar izaten dituzte, eta eskolaz kanpoko jendea izan ohi da, guraso eta herritar xumeak normalean», azaldu du

San Romanek. Hori baita eskola txikiek duten abantailatako bat, sortzen dute komunitate izaera.

Izaera hori ikasgelan ere nabaritzen dela dio Illarramendik: «Gurasoekin dugun harremana estuagoa izan ohi da beste eskola batzuekin alderatuta, eta gurasoen inplikazioa ere askoz handiagoa dela ikusten da. Zuzenean hartzen dute parte proiektuetan; eskola beraren dinamikan txertatuta daude». Aldaketa bat izan da berarentzat

eskola txiki batera pasatzea, nahiz lehendik ere antzeko ikastetxeetan ibilia izan den: «Batez ere, lan mota aldatzen da. Ardurak bat baino gehiago hartu behar izan ditut, eta gelan adin ezberdinetako umeak izatea ere berezia da, aberasgarria».

Adin ezberdinetako umeak gelan berean izatean irakaslearen rola ere aldatu egiten dela dio San Romanek: «Orojakeia izateari uzten dio, helduenek gaztetxoenei irakasten baitie-

te». Eta metodologia ere ezberdina dute. Proiektuka egiten dute lan Zubietan, une oro gauzak bere osotasunean landuz, eskulibururik gabe. «Buruari buelta asko ematea eskatzen digu horrek», dio Illarramendik. Azken urteetan hainbat aldaketa eman direla onartzen du San Romanek, baina, aldaketok, teknologikoak baino pedagogikoak izan direla adierazi du: «Egun ikasten irakasten diegu umei».

rentzat zein enpresarentzat– zeregina hautatzea garrantzitsua da. Hitz gutxitan esanda: aurrera egiten laguntzen duten zereginak hautatu behar dira.

Horretarako, Azkuek «usadioak» deitu zituenak bereganatu behar dituzte langileek. Lan mardula, aditu donostiarraren esanetan. Burua hustu, egin aurretik pentsatu, perspektiba hartu, arreta osoa jarri eta distrakzioak behar bezala kudeatu –«distrakzioak bonba bat dira produktibitatearentzat»–. Jarrera horiek lan jardunean txertatzea izango da erronka, pixkanaka, presarik gabe, izan ere, «produktibitatearena maratoia da, ez esprinta».

Burua hustu ahal izateko, gogoratzen ditugun betebeharrak orri batean idazten joatea gomendatu zuen Azkuek. Hori da ardurak atontzeko modu eraginkorra, izan ere, askotan, etxean laneko ardurez gogoratzen gara eta alderantziz. «Bulegoan gaude eta, bat-batean, haurarentzat fardelak ez ditugula erosi gogoratzen dugu. Eta etxean afaria egiten, Luisi ez ditugula eskatu digun txostena eman. Hori aldatu beharra dago».

Hobekuntza lortzeko, motibazioa oso garrantzitsua da, aldatzeko aitzakiak alde batera uztea bezainbeste. «Ez dut zertan egin behar, ez da une aproposa, ez dakit noiz egin...». Aldatzeko asmo hutsa ez da nahikoa, ekintzak dira norabidea aldatzen lagunduko dutenak. Eta hots, beste gako bat: pazientzia izatea.

Aldaketarako ibilbide horretan, ohikoak dira hainbat akats. Adibidez, denboraren kudeaketan pentsatzea. «Produktibitateak kalitatearekin du zerikusia, ez kuantitatearekin», nabarmendu zuen Azkuek. «Enpresan kalitatez lana egiteagatik gogoratu zaituztete».

Produktibitate faltak, gainera, bere eraginak ditu osasunean eta bizitzan: estresa, frustrazioa, motibazioa galtzea, etsipena... eta «ailegatzen ez garela ikustean, are eta lan gehiago egiten dugu, nekea erantsiz. Ordu estrak, gainera, beste betebeharrak batzuei kentzen dizkiegu: etxeari, familiari, aisialdiari, zaletasunei...».

Garaiak aldatzearekin batera, lan egiteko modua, eta lanbideak, aldatu egin dira. Gaur egun, lana agerikoa ez dela esan zuen. «Bulegora iritsi eta ez dakigu zein

den egun horretan zain dugun lana, eta betebeharrak amaitutzat noiz eman ere ez dugu jakiten. Behin lan batek bere helburuak bete dituenean, amaitutzat eman. Perfekzionismoa produktibitate ezaren iturrietako bat da», uste du.

Erabakiak hartzea ere garrantzitsua da eraginkortasuna lortzeko. Adibidez, onartu gauza gehiago dagoela egiteko denbora baino, eta, beraz, gauza batzuek itxaron egin beharko dutela. Egin inbentarioa betebeharrekin eta egiten joan. Hemen «urgente» deitzen zaien lanetan jarri zuen arreta. «Gehienek ez dute halako premia, ez dira hil ala bizikoak. Ekidin etiketa horiek, estresa sortzen dutelako».

Egin behar diren eginkizunen artean «gako» direnak bereiztea gomendatzen du Azkuek, gure lana hobetuko dutenak lehenestea. Esaterako, irakasle batek bere irakasgaia aberasteko metodologietan pentsatu behar du edo zailtasunak dituen ikaslea nola lagundu –azterketak zuzentzea tramitazio gisa hartzen du–.

Azken oharra: «denbora ez da urrea». Denok ditugu egunean 24 ordu. Bulegoan ez da denbora kudeatzen, lana baizik.